



بهای اشتراك

مذاكرات مجلس شورای ملی سالبانه ۳۰۰ ریال
آگهیها ۶۰۰
مذاكرات مجلس و آگهیها ۸۰۰

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی ایران

شامل کلیه قوانین مصوبه و مقررات - گزارش کمیسیونها - صورت مشروح مذاکرات مجلس - اخبار مجلس - انتصابات - آگهی های رسمی و قانونی

سال دوازدهم

۵ شنبه ۱۶ فروردین ماه ۱۳۳۵

شماره ۳۳۴۸

شماره مسلسل ۲۲۴

دوره هجدهم مجلس شورای ملی

مذاکرات مجلس شورای ملی

جلسه ۲۲۴

صورت مشروح مذاکرات مجلس صبح روز شنبه

بیست و ششم اسفند ماه ۱۳۳۴

فهرست مطالب :

- ۱- بقیه مذاکره در لایحه بودجه کل کشور
- ۲- تعیین موقع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه



مجلس ساعت ده صبح ریاست آقای اردلان (نایب رئیس)

تشکیل گردید

نایب رئیس - صورت غائبین جلسه قبل قرائت میشود

غائبین با اجازه - آقایان: دکتر جزایری • تفضلی • میراشرافی • فرود • رضائی • ثقة الاسلامی • عبدالرحمن فرامرزی • قرشی • پناهی • یدالله ابراهیمی • صدیقی • نصیری • مصطفی ذوالفقاری • صفاری • کریمی • اعظم زنگنه • امامی خوئی • اورنگ • حائریزاده • بزرگ ابراهیمی • دکترینا

غائبین بی اجازه - آقایان: قوامی • حرب شیبانی • خزیمه علم • درخشش • مهندس شاهرخ شاهی • امیدسالار • گیو • نقابت • دکتر حمزوی • تجدد • قنات آبادی • حشمتی • لاری • مهندس ظفر • بهبهانی • سرمد • کاشانیان

زودرفرتگان با اجازه - آقایان: شوشتری • عبدالحمید بختیار • دکتر سید امامی • مرتضی حکمت • سهرابیان • کی نژاد دولتشاهی • کی کاوسی

دیر آمدگان بی اجازه - آقایان: سنندجی • دکتر مشیر قاطمی • امیر تیمور کلالی

غائب در رأی - آقای: داراب

نایب رئیس - نظری نیست؟ آقای داراب

داراب - بنده قربان متأسفانه متوجه نبودم خیلی معذرت میخواهم

۱- بقیه مذاکره در لایحه بودجه کل کشور

نایب رئیس - آقای عمیدی نوری

عمیدی نوری - بنده با علم اینکه نمایندگان محترم در نتیجه ادامه مذاکرات راجع بودجه در ضمن چند جلسه قدری خاطرشان متوجه این امر شده است که زودتر باین بحث خاتمه داده شود (صحیح است) از آنطرف هم با توجه بوظیفه اساسی که مجلس شورای ملی از نظر بودجه دارد و با توجه بصراحت قانون اساسی که مخصوصاً موضوع بودجه راجز و خصایص و وظایف اختصاصی مجلس شورای ملی قرار داده

است (صحیح است) میخواهم اجازه بطلبم از نمایندگان محترم که اگر حوصله فرمودند و قدری بیشتر وقت در بحث بودجه گرفته شد خیال میکنم ما توانسته ایم وظیفه قانونی خود را انجام داده باشیم برای آنکه خوشبختانه اولین مرتبه ای است که در مجلس هجدهم لایحه ای باسم بودجه داده میشود بمجلس و مجلس هم وظیفه خودش را در بحث بودجه و تصویب آن انجام میدهد حالاً که مجلس دوره ۱۱۸ بن افتخار را دارد که اصول یکدوازدهم را از بین برده و توانسته بادولت مورد اعتماد این حسن تفاهم را بوجود بیاورد که لایحه بودجه طبق اصول و قوانین مملکتی و امور عمومی مطرح میشود البته حق هست که مایه قدری بیشتر تأمل کنیم و بیشتر مطالعه کنیم که این وظیفه را انجام بدهیم بهمین جهت است که من باتشکر از اینکه دولت مادر مقام تهیه یک لایحه ای بعنوان لایحه بودجه بر آورده است و از مجلس شورای ملی کسب اجازه برای تهیه لایحه میکند میخواهم یک قدری بحث کنم که این وظیفه ای که بعهده ما گذاشته شده بعنوان تصویب بودجه کل مملکتی آیا صرفاً بایستی یک وظیفه فورمالیته ای باشد یا حقیقتش بآن معنائی که در قانون اساسی و سایر قوانین و آئین نامه های ماقید است آراهم باید انجام بدهیم؟ بنده اینجا چند اصل از قانون اساسی و چند ماده هم از آئین نامه داخلی مجلس شورای ملی میخواهم تا به بینیم که دولت باید چه جور لایحه بودجه مملکتی را بمجلس بدهد و مجلس باید چه جور بر طبق آئین نامه در لایحه بودجه مملکتی مطالعه کند چون اساس کار ما روی قانون اساسی است بعد هم روی آئین نامه اصل بیست قانون اساسی میگویید بودجه هر يك از وزارتخانه ها باید از نیمه آخر هر سال از برای سال دیگر تمام شده یا زودتر از عید نوروز حاضر شود خوب این يك اصل اصلی است قسم خورده ایم بقانون اساسی دولت هم مورد اطمینان ماست

بنده میخواهم بینم آیا دولت این بودجه هر يك از وزارتخانه ها را ۱ شب قبل از عید داده است که ما توانسته باشیم این وظیفه قانون اساسی خودمان را انجام داده باشیم؟ پس بنده حق دارم کله کنم از دولت که چرا دولتی که از هر حیث می بیند که مجلس شورای ملی نسبت بلوایحش نسبت به تصمیماتش، جز اظهار اعتماد و کمک و موافقت کاری انجام نداده بچه مناسبست دولت لایحه ای بعنوان لایحه بودجه شب عید می آورد یعنی چهار پنج روز بعد از ۱۵ اسفند و بسرعت هم می آید تقاضا میکند که با عجله از کمیسیون بودجه بگذرد و بعد ما بیائیم شب عید با کارهای دیگری که داریم خسته بشویم یعنی اگر يك مخالف و موافق صحبت شد خود بنده هم که بعنوان دومی اسم نوشته ام هم خودم خسته بشوم و هم خجالت بکشم از حوصله و وفاداری آقایان که بنده هم اجازه فرمودید صحبت کنم و بتصدیقات و عرایض بنده گوش کنند پس این وظیفه بحثی که پیش آمد در مجلس شورای ملی بمقتضای بنده جای کله مجلس شورای ملی از دولت است که چرا لایحه بودجه را دو ماه سه ماه قبل نداده بمجلس شورای ملی تا مجلس شورای ملی وظیفه قانونی خودش را که بعد موافقت را میتوانم انجام داده باشد که ما بتوانیم در این جلسه علنی با بحث صریحتری و با وقت و سعی و با حوصله بیشتری در حدود وظیفه قانونی که داریم وظیفه خودمان را انجام داده باشیم خوب حالا از این اصل انحراف حاصل شد از خیلی از اصول متأسفانه در بعضی مواقع انحرافات میشود تازه خوشوقت هستیم که دولت باسم لایحه بودجه لایحه ای آورده است حالا باید ببینیم که چه جور این لایحه بودجه باید آورده

که غیر ضروری تشخیص میدهد، البته در این بودجه اقلام بسیار ضروری است که در درجه اول مال وزارت جنگ است، فرهنگ است، بهداشت است، همه اینها صحیح است، اما یک اقلامی است که بعد یکی یکی را میگویم من باب مثال مال دستگاه نخست وزیری را عرض کردم خیال میکنم اینها را ما باید صرفه جوئی کنیم، اینها را باید کمیسیون بدهد که حتی المقدور حفظ حق ملت ایران از راه اجرای آیین نامه قوانین شده باشد، باتوجه به این نکات قانونی و آئین نامه ای که البته نمایندگان محترم خودشان روشن بودند فقط بنده همین افکار و نظریاتشان در تشریح لایحه بودم وارد بحث در لایحه میشوم.

بنده واقعا از مطالب این ماده واحده بودجه همین امتقادی را پیدا کردم که بگوئیم یاد مبیاید که من بابت یکی از وزرای دارائی که با او بگفتم خصوصی تر بودم وصیبت میکردم بمن گفت البته از شهر بور ۲۰ الی حال همیشه گرفتار عدم تعادل بودجه هستیم فریاد هم میزنیم بدمه میگوئیم اینها هم نمیخواند چه کار بکنیم، بعد می بینیم که سال همیشه بودجه را در آمد می پدید آورده ایم و یک خرجی هم کرده ایم خوب این واقعا بنظر معجزه مبیاید که ما کسر داریم و از آن طرف می بینیم که سال گذشت و خرجهایمان را هم گذرانده ایم این چه جور است؟ این مسلمان برای بنده جلدش مشکل بود، بگوروی از یکی از آقایان وزرای دارائی پرسیدم خوب آقا میفرمائید که اینهمه کسر داریم بودجه ما اینطور است، در آمد نداریم، خرج داریم، چه جور است؟ شما که وزیر دارائی هستید خرج میکنید؟ یک جوابی به بنده داد که خیال میکنم این جواب همیشه جاری باشد در وضع دخل و خرج ملکتی ما، آن جواب این است که این ملکات اینکه شامی بنید که در صورت بودجه مان هست اینقدر دخل و اینقدر خرج هیچکدامش برای ما مالک نیست، یک حسابی است برای تصویب میآوریم که مجلس بگذراند اما باطن آن کاری است که وزارت دارائی میکند یعنی هر قدر پول دستش بود و هر جا توانست خرج میکند و هر جا که نفواست نمیکند خدا شاهد است حقیقتش همین بود است الان هم عمل وزارت دارائی همین است بیخشد خیلی معذرت می خواهم، البته این تنظیر شاید بنظر درست نیاید مثل رفتار تجاری است که یک دفتر برای مالیات بر درآمد تهیه میکنند و یک دفتر هم برای عملکرد خودشان، آن دفتر عمل کرد را برای خودش نگه میدارد و حساب میکند آن دفتر مالیات بردارد و راهم پلمب دارد و حاضر میکند برای مأمور مالیات بردارد آمد (اربه - بازرگانان هم از دولت یاد گرفته اند) خوب البته همه سرورته یک کرباسیم دولت و مجلس و ملت همه یک جوریم ولی

این عرض ما مال آن است که همه مان اصلاح شویم و در لایحه هم همان تذکری بود که دیروز آقای خلعت بری دادند، مجلس هم همین است، اگر یادتان باشد آقای دکتر امینی اینجا پارسال، شاید در لایحه بودجه بود یک ماده ای در یک لایحه آمده بود که پیشنهاد شد که تمام وجوه از هر جهت متمرکز شود در خزانه داری کل، این برای چیست هیچ گرفتار خزانه داری نشده آید آقایان برای حوزه انتخابیه مان؟ آقا معجزه اینکار را بدانید که عمل کرد وزارت دارائی چه جور خوردی و کردی است شما فرض کنید که یک محلی دارید من خودم این مورد را که بتیلا به من است عرض میکنم سه سال پیش یا چهار سال پیش یک اضافاتی از بودجه بهداری بود که پارسال مان تصویب کردیم که آن اضافات بهداری ها و ساختمانها تا آخر سال ۳۴ مصرف شود (سالار بهزادی - هنوز نداده اند) احسنت همین را می خواهم عرض کنم، این را آقایان رأی دادند وزارت بهداری دعوت کرد ما و کلای ما زندان که احتیاجاتمان چیست ما دیدیم که صدوینجاه هزار تومان از سه سال پیش داریم آقای دکتر آهی تشریف داشتند و آقای خلعت بری ۱۵۰ هزار تومان دیدیم اضافه بود، گفتیم آقا این را حواله بدهید به محل که آن درمانگاه خراب را درست کنند اینجا که دارو ندارید دارو بدهید گفتند چشم و صورت مجلس درست شد، حواله شد وقت، بنده پارسال در فروردین ماه یاد مبیاید که در زمان نردان بودم، برای آمل برای هفتم فروردین سرود هزار تومان از همان محل بنام اعلیحضرت همایونی کلنگ ایجاد درمانگاه در آمل زده شد ولی الان که اینجا خدمتتان ایستاده ام غیر از کلنگ اثر دیگری نیست بنده مکاتبه کردم و فشار آوردم که آخر این پول چه شد، این سی و دو هزار تومان بیشتر نبود، زمینش را مردم دادند، مردم چکار کنند، مردم علاقمندند، بملکت و مردم میخواهند که جلو بروند، ولی این دستگاههای زنک زده است که کار مردم را خراب میکند، آمدند آنجا دوهزار متر زمین دادند پنج هزار تومان هم دادند که میخواستیم بسازیم، این سی و دوهزار تومان حواله شد کلنگ هم زده شد و کلنگ هم زنده ولی در عمل هنوز هیچ کاری نشده است چرا؟ بنده مکاتبه کرده ام و فشار آورده ام و آخرین نامه ای که دیشب دریافت کردم از پیشکار دارائی ما زندان میگوید آقا بروید فشار بیاورید بلکه آقای پیر نیا خزانه دار این پول را بفرستد اگر کثیر یرنیا اینطور نیست (این نامه اش هست. این برای چیست، این علتش این است

و حالاهم هست همین بودجه، من میخواهم عرض کنم که آقایان ما باید بگفتمی عادت کنیم بصراحت، حقیقت، حقیقت را تارفع تلغیش را بکنند، اما ما با آن اصول ادبی و شعری خودمان نباید در اعداد و ارقام و امور مالی و اقتصادیان وارد شویم و قضاوت بکنیم ما با شعر نمیتوانیم یک قامت بلندی را بسوزانیم و بگوئیم خوب است اما نمیتوانیم بگوئیم که بودجه متعادل باش و متعادل بشود این صحیح نیست، اینست که بنده عرض میکنم اسلوب بودجه نویسی ما که عیبش آن است ظاهرش این است و نتیجه اش هم از وجود این ماده و تبصره پیدا میشود ماده واحده بنظر من مثل ماده واحده های یکدوره هم است. منتهی در آن یک دوازدهم قید است و اینجا دوازدهم دوازدهم قید است ماده واحده بودجه سال ۳۵ مطابق صورت شماره یک پانزده میلیارد و خرده ای عواید نوشته و مطابق صورت شماره دو ۱۹ میلیارد و هشتصد و چهل میلیون خرج بسیار خوب در دوره دکتور مصدق داشتیم همه ما میدانیم که کم بود که هیچ جور نمیشد که تعادلی بین بودجه خرج و دخل پیش بیاید ولی خدا شاهد است من در همان مواقعی که مبارزه شدید داشتیم با دکتور مصدق یک عد، دوستان هم داشتیم که با من همکاری میکردند و صمیمانه همکاری میکردند و اخبار را بمن میدادند بهمین جهت روزنامه داد تهاروز نامه ای بود که در دوره مصدق اخبار صحیح را منتشر میکرد در همان جلسه ای داشتیم گفت امروز دکتور مصدق با دستور داد که باید اجازه بودجه وزارت دارائی بشیند و یک بودجه متعادل درست کند نشیند و گفتند که ما نمیتوانیم درست کنیم گفت باید بنویسید که دخل و خرجش بخواوند و یادش هم بگریید همچو که رقم یادش آمد جلو، فوری اجازه بودجه وزارت دارائی نشیند و یک صورت تهیه کردند خرج موبو بودجه متعادل بود و مونی زد، بردند خدمت جناب آقای دکتور مصدق نخست وزیر مطلق و دیکتاتور مملکت گفتند آقا این بودجه آن وقت انصاف اورا ببینید چیست گفت آقا این خیلی هم یکی باشد خوب نیست، یک خورده درآمد را کم کنید بگوروی کمتر کردند در آمد را و یک مبلغی هم یادش دادند بودجه نویسی و تشریف بردند. این مطلب را عرض میکنم آقایان حافظه مان وفادار است در پشت همین تریبون از زبان آقای دکتر امینی شنیدید بودجه معقول که اگر خاطر نشان باشد این بودجه معجولی که آقای دکتر امینی میگفت همین بودجه

مسلمی بود که کسر هم داریم، چون این بودجه کسر است یک کسری داریم ۱۹ میلیارد و ۱۵ میلیارد آن کسری را آورده اند، چون دو کسری است، یک کسری هم بین درآمد پیش بینی شده است که عملی نیست، وقتیکه آن راهم حساب کنیم دو کسری است بنده تصور میکردم که اگر این بودجه اینطور نوشته می شد ما دو کسری داریم یک کسری ۱۹ میلیارد و ۱۵ میلیارد و یکی هم کسر درآمد وصولی، انرا جمعاً حساب میکردند ۶ یا ۷ میلیارد و می آوردند و برای خودمان قائل به کسر میشدیم می آمدیم و این کسری را قسمت میکردیم ده میلیارد یا پنج میلیارد را میگفتیم که این هم، که ما این مبلغ را وقتی وصول کردیم آنچه تا ۱۱ میلیارد بود به این مصرف میرسانیم، بقیه اش را تا ۱۵ میلیارد یا ۱۹ میلیارد که وصول کردند مصرف لیست درجه دوم میکردند و این کاری بود که در بودجه سال گذشته شدو همینطور هم مجلس شورای ملی تصویب کرد. اما در بودجه امسال بنده نمیدانم فردا طرز اجرای این بودجه چه خواهد بود فردا آقایان وزرای محترم که اینجا تشریف دارند با نمایندگان که در حوزه انتخابیه شان کار دارند برای وصول اعتباراتی که باید بمصرف برسند و در این بودجه اینجا مرگوبه در حدود درآمد موجود هیچ معلوم نکرده آن کسری را بمصرف کجا بزنند و وزیری که زورش بیشتر بود و دوستش با جناب آقای فروهر یا با وزیر وقت دارائی بیشتر بود یک پولی میگردد و بکارش میزند و آن کسی که نمیتواند و زورش نمیرسد یواش پرداخت نمیشود بخاطر دارم جناب آقای وزیر کشاورزی تشریف دارند پارسال یرتقاهای ما زندان داشت از بن میرفت بنده خدمتشان تذکر دادم جناب آقای وزیر کشاورزی فصل الان دارد میگردد دو نفر ستید من واقعا از ایشان متشکرم که با کمال صراحت فرموده که پول نداریم بروید فشار بیاورید بودجه دارائی خودشان هم شب در هیئت دولت اقدام کردند و فشار آوردند تا نتوانستیم پولی گیر بیاوریم و به اکیب بدهیم و اگر قرار بود که سیستم بودجه کل کشور این جور باشد یک دخل پیش بینی شده و یک خرج مسلم آنهم الا هم فالاهم بدمه هر که زورش رسید این چه جور عملی است دولت و مردم هم گرفتار خواهند بود این است که بنده عرض میکنم این اسلوب بودجه نویسی تطبیق با حقایق نمیکند و کار مملکت ما را بهمین وضعی که تا بحال ملاحظه فرموده اید که مارا بزحمت انداخته و اغلب کارها نمیرسد و عدم رضایتهای تصدیق میفرمائید که بیشتر عدم رضایتهای مردم روی مزاحمتهاست روی بدقولیهاست الان

همن نکته ای که عرض کردم در آمل زده ماه است که در آنجا یک کلنگ زده اند و در مانگاه نساخته اند این اعتبار دولت را میبرد اعتبار و کیل را میبرد نشان میدهد که دستگاههای ما کار نمیکند این همان طور که گفته شد باعث استفاده تبلیغات سوء میشود چطور میتوانیم مبارزه کنیم با آن تبلیغات سوئی که از این خبرها سوء استفاده میکنند پس هر چه ما بتوانیم اساس بودجه ملکتی خودمان را روشن بکنیم برنامه های ثابت و استواری را بیاوریم که هیچ تردیدی نیست که ما میتوانیم بقصود برسیم الان یک داداشتی جناب آقای نراقی داده اند که موقع سه پاشی برای درختها و زراعت نزدیک است هنوز از اشکال تراشی مأمور دارائی، وزارت کشاورزی سم سفارش نداده الان در این بودجه با کمال علاقه تصویب میکنند که ۹۰ میلیون ریال اضافه بودجه وزارت کشاورزی پس امسال اضافه بودجه ۹۰ میلیون ریال برای آقای وزیر کشاورزی قائل شدیم و روش نوشته است که برای دفع ملخ امانعیده بنده این ۹۰ میلیون ریال میروند جزو آن کسر و داده نمیشود الان در زحمت هستید که آقا موقع زراعت گذشت و سم نمیشود تهیه کرد و مردم هم میگویند چه شد و کیل مجلس و دولت هم مانده اند این است که بنده معتقد هستم بایستی این ماده واحده اصلاح بشود از این جهت تقسیم بشود این میزان درآمد برای خرج در درجه اول کسرش را قرض کنیم یا کسک بلاهوش برسند یا در آمدهایمان را وصول بکنیم اینرا هم بگذاریم برای ستون دیگر و دو ستون قائل بشویم برای خرج یک ستون درجه اول و مهم یک ستون درجه دوم همانطور که بودجه امسال در بودجه امسال را قائل شدیم و این نقص در این بودجه هست و بنده نمیدانم که جناب آقای فروهر چه جور باید این نقص را رفع کنند خوب توجه نمیفرمائید آقای وزیر دارائی نباید هم توجه بفرمائید چون حرف حساب که جواب ندارد عرض کنم شاد بودجه مرقوم فرموده اید در حدود درآمد و چون بعد چهار میلیارد بقیه خودتان کسر دارید در آمد وصولی شاهم با این پیش بینی هائی که شده است کسر خواهد شد، بنا بر این ۴ میلیارد ممکن است ۵ میلیارد بشود حالا که ۵ میلیارد کسر دارید حالا بودجه شما را که تصویب کردیم فردا موقع پرداخت چه خواهد کرد؟ شما که خودتان مقررید که کسر دارید اقلا دو ستون قائل بشوید یک ستون درجه اول برای خرج درجه اول و یک ستون درجه دوم برای خرج درجه دوم هم شما راحت و هم دولت راحت و هم مردم راحت همه با هم دست بگریبان نمیشوند اما اینجور که مرقوم فرمودید هر روز روی خصوصیت هر روز باید جنابعالی اظهار

عوائد نفت و عوائد تحت الارضی همینطور که در همه کشورها هست يك عوائد موقتی است يك عوائدی است که ذخیره و ودیعه ای است برای يك ملتی و نسل آینده شان شاید همین صور که الان بحث است و از قدرت ان هم دارد استفاده می شود شاید برسد بروزی که موضوع نفت اصلا از بین برود چنانکه در حال حاضر موضوع زغال سنگ تقریباً منتفی است مامعاندن ذغال سنگ داریم ولی از استخراجش استفاده نمیکنیم نفت بنجوی که در کمیسیون برنامه هم آقایان تشریف داشتند آقای ابتهاج تذکره دادند يك روز هم دوسه مرتبه باین موضوع نگاه کردند گفتند بعقیده من ۲۵ تا سال دیگر موضوع نفت از بین میرود برای اینکه قدرت انم و انرژی که از آن بدست میآید و باخرج ارز انتری که بدست میآید قائم مقام نفت می شود و الان در خیلی از کشورها مشغول استفاده از دوره های اتمی هستند من چندی پیش فیلمی دیدم که کارخانه برق اتمی را در یکی از کشورها تأسیس کرده اند و نشان هم میداد که این کارخانه برق اتمی دارد کار خودش را میکند و خرجش هم خیلی کمتر و قائم مقام نفت هم میشود . بهمین جهت است که بنده معتقدم که جناب آقای فروهر می بایستی کاری بکنند که پایه متعادل بودجه خودشان را از استفاده از درآمد نفت بر گردانند و ببرند بروزی وضعی که ملت ایران تولیدش بالا برود و معارجش کمتر بشود و ما بتوانیم زندگی بکنیم ، یکی از مسائلی که بنده خیال میکنم در مملکت ما بتواند بودجه ما را متعادل کند اینست که ما باید سعی بکنیم که صادرات ما بیشتر بشود و وارداتمان کمتر . اگر ما بتوانیم صادرات و واردات ملت خودمان را تعادل بدهیم یعنی سطح تولید را ببریم بالا و میزان صادرات ما بخشد خودش بالا برود طبقه ملت نیرو میگیرد ملت نیرو مند بطور معتدل و عادی مالیات میدهد و دیگر فرار نمیکنند از پرداخت مالیات خودش دیگر جنگ بین مؤدی و دولت نیست خودش بطیب خاطر میدهد ، مالیات که زیاد تر شد درآمد زیاد تر میشود و مملکت کارش درست میشود و درآمد خزانه زیاد میشود و در آمد خزانه زیاد میشود و در آمد خزانه که زیاد شد مملکت وضعش خوب میشود ، اما چه جور ما باید این کارها را بکنیم سیاستی که دولت در برنامه های عمرانی و بودجه خودش پیش میگیرد آن سیاست هدایت میکند راهنمایی میکند و این وضع را بوجود خواهد آورد یکی از مهمترین افلام وارداتی کشور ما که تعادل بین صادرات و واردات را بهم میزند قند و شکر است متأسفانه اسم و قند و شکر هم بنظور که خودش شیرین است انسان را وارد این بحث میکنند که هر وقت صحبت قند و شکر را شنیدیم بیشتر توأم با اعلام جرم و گزارش بر علیه وزیر امنع تعقیب و یاد یوان

کیفر راجع بکمیسیونهای مربوط بقند و شکر بود و شاید هم یکی از دلایل اینکه زیاده عقیده ندارند بر اینکه بودجه های تولیدی و عمرانی یا پولهای سازمان برنامه بصرف ایجاد کارخانجات قند در این کشور برسد من استنباطم این است شاید بد میفهم علتش همین باشد که بار معاملات قند و شکر با خارجها وجود داشته باشد . بهمین جهت هم هست که بنده میبینم ایران کشور فلاحتی ، کشور چغندر کار، کشوری که خدارحمت کند رضاشاه را او پایه ایجاد کارخانجات قند را در ایران گذاشت و هفت هشت کارخانه تاشهر یوربیس ایجاد شد و نشان داد که ملت ایران میتواند خودش چغندر بکارد و قند تولید کند . بجای اینکه از شهر یوربیس با اینطرف بیائیم کارخانه های قندمان را زیاد کنیم ؛ جز يك کارخانه دو کارخانه که آنهم در جریان است در ظرف ۱۲ سال نتوانستیم فراهم کنیم در حالیکه فراموش نکنید که در دوره بیست ساله گذشته فقط ۱۱ سال بود که اعلیحضرت فقید توانست کار کند ۶ سال میبایستی مملکت را تثبیت بکنند . در آن چهارده سال هفت هشت کارخانه قند ایجاد کرد و نشان داد که کشور ایران هم میتواند فلاحتی باشد هم صنعتی ، هم صنعتی که مکمل زراعتش است ولی ما تا بحال این کار را نکرده ایم با اینکه با کمال تأسف تا کنون این موضوع را در کمیسیون برنامه بشهادت آقایان رفقای عضو کمیسیون من پافشاری کردم همه اعضاء موافقت کردند ۱۵۰ میلیون تومان برنامه کارخانه قند اضافه شد بنده معتقدم بر اینکه جزو برنامه های تفصیلی که میخواهد بیاید بازم موضوع قند را بهمان میزان سابق روی ۱۱۰ میلیون تومانی که قبلاً بود روی همان میزان ندها داشته اند . بنده تعجب میکنم مملکتی که باقرص دارد خودش را اداره میکند مملکتی که از عوائد نفتش سه میلیارد ریال استفاده میکند مملکتی که امتحان کرده است که قند و کارخانه قند مفید بحالش است ، چرا این مملکت با نه داشتن پول نیرو دنیال اینکه سرمایه کارخانه های قند و شکر خودش را زیاد بکند در حالی که جناب آقای فروهر وزیر دارائی فرمودند سیصد هزار تن مامصرف در سال داریم پنجاه شصت هزار تن بیشتر نداریم خوب مجبوریم وارد کنیم بنده شنیدم که معامله قند و شکر را گاهی به مناقصه میگذارند گاهی نمی گذارند در کمیسیون برنامه من این تذکر را با آقای دکتر سجادی دادم ایشان فرمودند محال است تا موقعی که من هستم بدون مناقصه کاری انجام بشود و بعد هم رعایت حداقل خواهد شد . حالا می شنوم که بازم يك معامله قند و شکری در جریان است و بدون مناقصه در لندن شد و بجائی نرسید و حالا می گویند میخواهیم بدون مناقصه با يك نفر انجام بدهیم . اینها از همان مسائلی است که بیشتر نشان میدهد که در این مملکت علت اینکه توجه باین نیست که سطح تولیدات

برود بالا و طوری بشود که بین صادرات و واردات ما تعادل بوجود بیاید . برای همین است که بایستی متأسفانه و بسیار متأسفانه ایران با واردات خارجی باشد . بنده جداً مخالفم با این فکر و هیچ بآن معتقد نیستم . آقایان همکاری که در بیمن بغداد بین ملت ایران و ملل عضو بوجود آمد نتیجه اش نباید این باشد که اسمش بشود همکاری اقتصادی و نتیجه همکاری اقتصادی هم این باشد که يك ورپری در يك مجلسی افتخار بکنند که اقتصادش بالا رفته است برای اینکه ۱۷ میلیون لیره جنس با ایران فروخته است . فروش ۱۷ میلیون جنس با ایران یعنی چه ؟ یعنی ایران باید همیشه بازار جنس خارجی آن هم بازار هم بیماهای ما باشد . چرا باید اینطور باشیم ؟ بچه مناسبت ما باید کاری بکنیم که تعادلی بین صادرات و واردات ما نباشد ؟ از همکاری های خودمان با دولت ها و کشورها استفاده بکنیم و بنده عمومی ملت خودمان را بالا ببریم . هندوستان جناب آقای فروهر چهار سال پیش که سفری به هندوستان رفته بودم دو کارخانه بزرگ را دیدم یکی کارخانه کود شیمیائی سازی یکی کارخانه لکوموتیوسازی . قطع دارم جناب آقای دکتر مهران که در این مسافرت در رکاب اعلیحضرت همایونی بوده اند این دو کارخانه را دیده اند . جناب آقای دکتر مهران ملاحظه فرمودید که این دو کارخانه صامن تعادل بودجه هندوستان شده است یعنی هندوستان بازار خرید کود شیمیائی بود برای زراعتش و بازار خرید لکوموتیو بود برای راه آهنش . راه آهن هندوستان پیش از صد سال پیش ساخته شده جشن صد ساله اش را چند سال پیش گرفتند تنها ترافیک موتر آنجا هم این راه آهن است و بقدری ترافیکش زیاد است که سالی ۱۵۰ لکوموتیو بایستی کنار برود و ۱۵۰ لکوموتیو وارد بشود یعنی سالی ۱۵۰ لکوموتیو وارد کار میشود . بنابراین هندوستان سالی ۱۵۰ لکوموتیو احتیاج داشت و نداشت و باو میروختند . از آنطرف کود شیمیائی هم چون هندوستان جمعیتش زیاد است ۳۶۰ میلیون نفر است اراضی آن احتیاج باصلاح دارد و با سلوب جدید فلاحتی را عمل میکنند نه اینکه مثل ما که اصلاً کود شیمیائی آشنائی نمیخواهیم داشته باشیم . تمام کود شیمیائی که هندوستان مصرف میکرد از خارج میآوردند آخرین ملت هند نقشه های ایجاد کارخانه لکوموتیو و ایجاد کارخانه کود شیمیائی سازی را تهیه کرد بمحض اینکه اعلان آزادی و استقلال ملت هند شد فوراً این دو تا کارخانه را شروع کرد بساختن و ساخت و تمام کرد چهار سال پیش وقتی که

بنده کارخانه لکوموتیوسازی را دیدم کسی که از ما پذیرائی می کرد گفت ما برنامه ان اینست که ۱۵۰ لکوموتیو بسازیم و تا بحال موفق شده ایم از ۱۵۰ لکوموتیو صد تایش را ساخته ایم ۵۰ تا باقی مانده حالا شنیدم این بنجام تا هم تأمین شده است و با همان کارخانه لکوموتیوسازی صد درصد احتیاج خودش را تأمین کرده است و دیگر لکوموتیو از خارج وارد نمیکند همینطور کود شیمیائی کارخانه کود شیمیائی راهم دیدیم بسته هائی هم داد برای نمونه امتحان کردیم دیدیم بسیار خوب است در حالتیکه قبل از ایجاد این دو کارخانه سالی سیصد میلیون پول بخارج می داده و اینها را میخریده است . این دیگر رفت از بین و آنسالی که بنده هندوستان بودم سال ۳۲۱ بود در روزنامه ها يك آماری دیدم بین صادرات و واردات هندوستان که با انگلستان که تمام کشوری بود که زیاد خرید و فروش و صادر و وارد میکرد توجه کنید ۱۱۲ میلیون لیره جنس داده بود با انگلستان و ۱۰۲ میلیون لیره از انگلستان گرفته بود یعنی کشور هندوستان ده میلیون لیره اضافه جنس داده بود با انگلستان و لیره گرفته بود حالا خواهید گفت که جنس هائی که هندوستان گرفت چی بود ؟ جنس هائی که تمامش کارخانجات بود تصور فرمائید که پارچه گرفته یا ماتیک گرفته است ، کارخانه گرفته و نصب کرده است مواد اولیه ، چای داده ، کونی داده ، در کنگره حزبشان رفتم جناب آقای خلعت بری کنگره حزب را دیدیم تمام روی زمین نشسته اند ستون هائی هم که در آن محل نصب کرده بودند از چوب خیزران بود و رویش کتان پهن کرده بودند و نازبالش گذاشته بودند يك پارچه هم برشان پیچیده بودند اینها کی ها بودند ؟ رئیس الوزراء هاوزرا و و کلاه گفتم آقا این چیست ؟ گفتند که گاندی بمانصیحتی کرده است گفته است خوبی های تمدن خوب را بگیرد و خوبی های تمدن خودتان را نگهدارید با اختلاط این دو تمدن زنده باشید و باین ترتیب ملت مستقلی باقی خواهید ماند .

۴- تعیین موقع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه
نایب رئیس - جناب آقای عمیدی نوری ۳ ساعت جلسه شده است بنابراین جلسه را ختم میکنیم و جلسه آینده ساعت پنج بعد از ظهر امروز خواهد بود .
 (مجلس نیم ساعت بعد از ظهر ختم شد)
 نایب رئیس مجلس شورای ملی
اردلان